

การจัดการความรู้ Knowledge Manegment/KM

เรื่อง การแต่งเครื่องแบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการจัดการความรู้

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก

คำนำ

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ทุกท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแต่งกาย
เครื่องแบบราชการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา
พนักงานส่วนตำบลที่ถูกต้องและเมื่อได้เรียนรู้แล้วพึงนำไปปฏิบัติ
เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
เกิดความน่าเชื่อถือต่อประชาชนผู้มาใช้บริการ
ความสง่างามในตัวของบุคลากรผู้สวมใส่เครื่องแบบ
ซึ่งผู้อื่นใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบข้าราชการนี้
เพื่อจะให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็น เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น
โดยชอบด้วยกฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2560)
ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น
พ.ศ.2509 เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดระบบ
ตำแหน่งตำแหน่งของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น
หลังจากที่ทุกท่านได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว
หวังว่าทุกท่านจะได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องนำไปปฏิบัติใ
ช้ได้อย่างสมกับ คำว่าศักดิ์ศรีข้าราชการไทย

สำนักงานปลัด งานนโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก

สารบัญ

คำนำ	1
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี)	3
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)	5
การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น	9
ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)	12
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) และเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)	
ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	
อินทราณสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	
เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	

=====

=====

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี)

=====

=====

ข้าราชการ

พนักงานส่วนตำบล

ที่บรรจุใหม่และที่ปฏิบัติงานอยู่เดิม
หรือผู้บริหารท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่น
หลายท่านอาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการ
ได้ถูกต้องหรือไม่นั้นเวลาที่เห็นข้าราชการฯ
คนอื่นสวมใส่เครื่องแบบมาปฏิบัติราชการและในงานพิธี
การมีการแต่งกายด้วยชุดขาวทั้งชุด
หรือบางงานพิธีทำไมถึงแต่งเสื้อสีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่
ใส่สีขาวล้วน เพราะอะไร
เดี่ยวเราจะมีความรู้เรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจเป็นแนวทางปฏิบัติ
เดียวกันนะคะ
ว่าเครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุดเค้ามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าอย่าง
ไร และการประดับอินทรา การติดแพรแถบ การติดสังกัด
และป้ายชื่อตนประดับอย่างไรจึงเรียกว่าถูกต้อง
ลองมาศึกษาเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 15
(พ.ศ.2560) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2509 ได้ระบุไว้

1. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) มี 2 ประเภท

1.1 เครื่องแบบสีกากอพับ (แขนยาว / แขนสั้น)

1.2 เครื่องแบบสีกากอเบาะ

= ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอพับ (แขนยาว/แขนสั้น) =

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว

สวมเนื้อมัดหมายให้ต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพบุรุษ

- ◆ เลือคอพับแขนยาวสีกากี
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยสายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปพระพุทธรูปอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- ◆ ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว

สวมเนื้อมัดหมายให้ต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพสตรี

- ◆ เลือคอพับแขนยาวสีกากี
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยสายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปพระพุทธรูปอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

= ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอแบะ =

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

สวมเนื้อมัดหมายให้ต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ◆ เลือคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- ◆ ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

สวมเนื้อมัดหมายให้ต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ◆ เลือคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสี่เหลี่ยมหุ้มผ้าคาดทับเสื้อ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)

2. เครื่องแบบพิธีการมี 5 ประเภท

- 2.1 เครื่องแบบปกติขาว
- 2.2 เครื่องแบบปกติกากีคอตตั้ง
- 2.3 เครื่องแบบครึ่งยศ
- 2.4 เครื่องแบบเต็มยศ
- 2.5 เครื่องแบบสโมสร

ในที่นี้...ขอพูดถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ มีดังนี้

➤ เครื่องแบบปกติขาว (กางเกงขาว+เสื้อขาว)

ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

ชาย

ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว

ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา

ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 ดุม ผู้ได้รับ

พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชฯ

ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

หญิง

ให้ใช้เสื้อนอกคอเบะสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน

แขนยาวถึงข้อมือ

มีตะเข็บหลัง

4

ตะเข็บ

ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อก

เสื้อด้านขวา

ที่แนวسابอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5

เซนติเมตร 3 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม 5 ดุม

สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ 1 กระเป๋า เป็น

กระเป่าเจาะเย็บเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป่าและให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาว
สีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเจียนกะลาสีผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภร
ณให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

= ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว =

เครื่องแบบปกติขาว

สวมเนื้อมัดหมายไว้ที่แต่งเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพบุรุษ

- ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ❖ กางเกงขาวแบบราชการชายาว
- ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำ
- ❖ ถุงเท้าสีดำ
- ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือปกกระเป๋
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม, ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทราวุฒินันท์สกลลาดสีดำปักคั่นทอกลายชื่อยุทธภัณฑ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

เครื่องแบบปกติขาว

สวมเนื้อมัดหมายไว้ที่แต่งเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพสตรี

- ❖ เสื้อขึ้นนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอปีนกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีกระเป๋าด้านล่าง 2 ข้าง
- ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสี
- ❖ กระโปรงสีขาวยาวคลุมเข่า
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้าขาวสีเนื้อ
- ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม, ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทราวุฒินันท์สกลลาดสีดำปักคั่นทอกลายชื่อยุทธภัณฑ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

➤ เครื่องแบบเครื่องยศ หรือ ปกติชาวเครื่องยศ (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ ลักษณะ และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือ เสริมสีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

= ตัวอย่างเครื่องแบบเครื่องยศ =

เครื่องแบบเครื่องยศ

สวมเมืงบัตรหมายให้ตั้งเครื่องแบบหมายเลข 2

สุภาพบุรุษ

- ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ❖ กางเกงขาวยาวสีดำแบบราชการขาวยาว
- ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำ
- ❖ ถุงเท้าสีดำ
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปักคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม, ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักดินทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
(ไม่สวมสายสะพาย)

เครื่องแบบเครื่องยศ

สวมเมืงบัตรหมายให้ตั้งเครื่องแบบหมายเลข 2

สุภาพสตรี

- ❖ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอบ้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าจาะด้านล่าง 2 ข้าง
- ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเชือกกลาสี
- ❖ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปักคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม, ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักดินทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
(ไม่สวมสายสะพาย)

➤ ปกติชาวเต็มยศ (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ สายสะพาย (ถ้ามี) นิยมแต่งในวันที่

5 ธันวาคมหาราช ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

= ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ =

เครื่องแบบเต็มยศ

สวมเมื่อนิตยหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอก เสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ◆ กางเกงขายาวสีดำแบบราซการชาขาว
- ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดดูเทียมหนังสีดำ
- ◆ ถุงเท้าสีดำ
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักต้นทงสายช้อยชัพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุดมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ

เครื่องแบบเต็มยศ

สวมเมื่อนิตยหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีกระดุมล่าง 2 ข้าง
- ◆ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสี
- ◆ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักต้นทงสายช้อยชัพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุดมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ

การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้เป็นภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือการประดับเครื่องหมายข้าราชการสำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่านจะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2509 ซึ่งโมเดลเป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในแต่ละ

กระทรวงจะมีความแตกต่างกันในส่วนของเครื่องหมายแสดงสังกัดนั้นเองสามารถอธิบายตามโมเดลได้ ดังนี้

➤ เสื่อ (ชาย - หญิง)

เสื่อสีกาก็คอปับ แขนยาวมีกระเป๋ายึดติดหน้าอกข้างละ 1
 กระเป๋ามีแถบอยู่ตรงกลางตามทางแนวดิ่ง ใบปกกระเป๋ารูปมน
 ชายกลางแหลมตัวเสื่อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอกเสื่อ 6 เม็ด
 (รวมกระดุม คอเม็ดบนสุด) ไม่มีจีบด้านหลัง

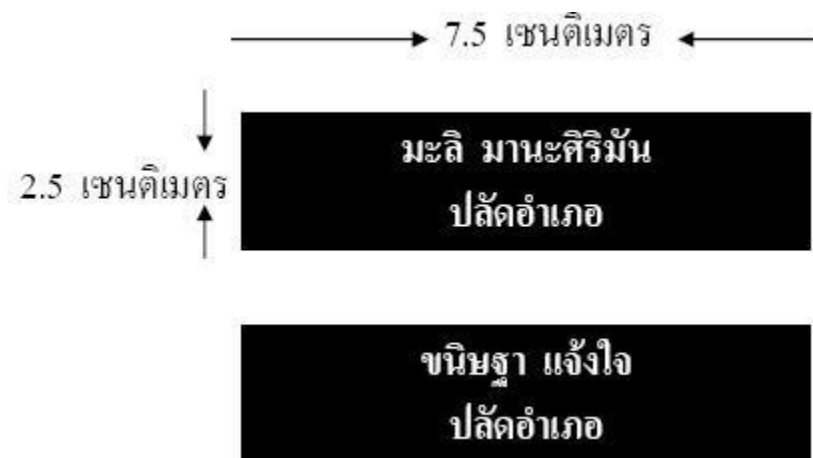
➤ กางเกง และกระโปรง

- กางเกงสีกาก็ ขาวยาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ไม่พับปลายขา
 กระเป๋าช้างตรง มีจีบด้านหลังหรือ ด้านข้าง มีจีบหน้า หรือ ไม่มีก็ได้
 - กระโปรงสีกาก็ ยาวปิดเข่า
 ปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นส้อม หรือตัดปลายยาวครึ่งนอง
 มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ ตะเข็บหลัง 2 ตะเข็บ หรือไม่มีก็ได้
 แต่ห้ามมีจีบรอบ

หมายเหตุ : การแต่งกายชุดสีกาก็

เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นร
 ะเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

➤ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อ พื้นสีดำ แสดงชื่อตัว ไม่มีคำนำหน้า ชื่อสกุล
 และชื่อตำแหน่ง ไม่มีสัญลักษณ์และ ขอบขาว
 ติดที่หน้าอกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ 0.5 เซนติเมตร

เข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนกว้าง 3.5 เซนติเมตร ยาว 5 เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด
 ขณะคาดเข็มขัด ห้ามคาดเข็มขัดปล่อยชายยาว ปลายเข็มขัด
 ควรโผล่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้น หรือ ไม่ก็สอดซ่อนปลายไว้

➤ เครื่องหมายแสดงสังกัด

เครื่องหมายแสดงสังกัด

จะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของกระทรวง มหาดไทย
 จะมีลักษณะทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์
 (ห้ามเคลือบพลาสติก) ติดบริเวณคอ
 เสื้อทั้งสองข้างหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

➤ รองเท้า

ชาย เป็นรองเท้านุ่มส้น หรือนุ่มข้อ ทำด้วยหนัง
 หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือ สีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย
 ถูงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิง เป็นรองเท้านุ่มส้นปิดปลายเท้า
 หรือรัดส้นปิดปลายเท้า ทำด้วยหนัง หรือวัสดุ เทียมหนังสีดำ
 หรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร

ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)

➤ แพรแถบ

หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการส่วน ท้องถิ่น บริเวณอกด้านซ้ายจะมีแถบสีลักษณะแตกต่างกันไป

แล้วมันมีความหมายอย่างไร
ร ติดไปเพื่อ อะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่า
หรือว่าเป็นเครื่องแสดงวิทยฐานะ จากนี้ไป เพื่อนๆ คงจะได้เข้าใจ
กันมากขึ้น

แถบลี้นั้นเรียกว่า "แพรแถบย่อ" ซึ่งจะกี่ชั้น
ชั้นละกี่เหรียญก็ตามแต่ ซึ่งโดยทั่วไปจะมี ชั้นละ 3 เหรียญ แพรแถบ
ทำด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋าด้านซ้าย
ประมาณ 0.5 เซนติเมตร
ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแพร
แถบ ชั้นต้นที่สามารถประดับได้ เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบลี้นั้น
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ
ให้กรมธนารักษ์จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวโรกาสต่าง ๆ

จะใช้ระดับชุดปกติขาวใน งานพิธีการหรือชุดปฏิบัติงาน (ชุดกากี)

อินทรรูปแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ระดับซี ๑

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างบาง แถบบนขมวด

ระดับซี ๒

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๑ แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 3 - 4

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก แถบบนขมวด

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 3 แถบเล็ก แถบบนขมวด

ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน

ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ

มีแถบกว้าง 1 เซนติเมตร 3 แถบ

แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน 1 เซนติเมตร

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แขนงใหญ่
แถบบนขมวด

ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส

ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับต้น

มีแถบกว้าง 3 เซนติเมตร ติดทางตันอินทรรณู 1 แขนง และแถบกว้าง 1 เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก 1 แขนง แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน 1 เซนติเมตร

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แขนงใหญ่
แถบบนขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์

ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับทักษะพิเศษ

ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญและระดับทรงคุณวุฒิ

ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับสูง

ตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับต้นและระดับสูง

มีแถบกว้าง 3 เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรี 1 แถบ และกว้าง 1 เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก 1 แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน 1 เซนติเมตร และบนกึ่งกลางแถบกว้าง 3 เซนติเมตร ให้ติดตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทองสูง 2.5 เซนติเมตร

=====

อินทราเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ

=====

=====

- ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ**
- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างบาง กว้าง 5 มิลลิเมตร แถบบนขมวดกลม ไม่ตวัดปลาย

- ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ**
- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แถบ กว้าง 1 ซม. อย่างอ่อน

แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

- ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ**
- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างอ่อน
 - แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

- ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ
- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 3 แถบเล็ก อย่างอ่อน
แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

อินทรรูของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

เครื่องแบบพิธีการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอินทรรูขี้
งกว้าง 4 เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีกหลาดสีด้า
ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ
ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตรา ครุฑพ่าห์ ขนาดเล็ก
อินทรรูมีลายดังนี้

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 1

- มีแถบสีทองกว้าง 5 มิลลิเมตร
เป็นขอบพื้นสีดำล้วน ไม่มีช่อชัยพฤกษ์

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 2

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบและปักดิน
สีทองลายช่อชัยพฤกษ์มี ดอก 1 ดอก ไม่เกิน 1 ใน 4
ส่วนของอินทรี

ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน
 มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบ
 และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก 2 ดอก
 เรียงตามส่วนยาวของอินทราณ ไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทราณ

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน
 ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ
 มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร
 เป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มี ดอก 3 ดอก
 เรียงตามส่วนยาวของอินทราณ ไม่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของอินทราณ

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส
 ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
 และระดับชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับต้น
 มีแถบสีทองกว้าง 5
 เซนติเมตรเป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาว
 ตลอดส่วนกลางของอินทรา

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับทักษะพิเศษ
 ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญและระดับทรงคุณวุฒิ
 ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับสูง
 ตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับต้นและระดับสูง
 มีแถบสีทองกว้าง 5 มิลลิเมตร เป็นขอบ
 ปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรา

และให้มีแถบสีทองกว้าง 5 มิลลิเมตร ปิดที่ฐานด้านล่างของอินทรรณู

อินทราสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับการแต่งกายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีลักษณะเหมือนกับข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่เครื่องแบบผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้นคะ ตามโมเดล

ผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ

(ปกติขาว)

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ
(ปกติขาว)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

สมาชิกสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สี

เครื่องแบบพิธีการ
(ปกติขาว)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ
(ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก
สภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)
เหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวา)

องค์การบริหารส่วน

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล

ประเภทตำแหน่ง				อินทราณและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทราณ	
ทั่วไป	วิชาการ	อำนวยการ	บริหาร	เครื่องแบบปฏิบัติการ	เครื่องแบบพิธีการ
ระดับ ทักษะ พิเศษ	ระดับ ทรงคุณวุฒิ	ระดับสูง	ระดับสูง	1 แถบใหญ่ 1 แถบเล็กขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์ 	ข้อชัยพฤกษ์ พื้นฐาน
	ระดับ เชี่ยวชาญ		ระดับต้น		
ระดับ อาวุโส	ระดับ ชำนาญการพิเศษ	ระดับต้น	-	1 แถบใหญ่ 1 แถบเล็กขมวด 	ข้อชัยพฤกษ์
	ระดับ ชำนาญการ				
ระดับ ชำนาญงาน	ระดับ ปฏิบัติการ	-	-	3 แถบเล็ก แถบบนขมวด 	ข้อชัยพฤกษ์ มีดอก 3 ดอก
ระดับ ปฏิบัติงาน	-	-	-	2 แถบเล็ก แถบบนขมวด 	ข้อชัยพฤกษ์ มีดอก 2 ดอก

=====

คำถามที่พบบ่อยๆ : เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ

=====

=====

1. วันรายงานตัวเพื่อเริ่มปฏิบัติราชการ (บรรจุครั้งแรก) ต้องใส่ชุดราชการหรือไม่ ?

ตอบ : ต้องใส่ชุดกากีแขนยาว คอพับ

2. ชุดข้าราชการ (สีกาก็) สามารถใส่ในโอกาสใดบ้าง

ตอบ : ตามประเพณีนิยมจะขึ้นอยู่กับหน่วยงาน ว่ามีการส่งเสริมให้แต่งเครื่องแบบราชการหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น ในเทศบาล / อบต. จะนิยมใส่กันทุกวันจันทร์ หรือ ตามแต่โอกาสอื่นๆ เช่น ผู้ที่ต้องเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น

3. ชุดข้าราชการ (สีกาก็) แขนสั้นและแขนยาว มีความนิยมใส่เช่นไร

ตอบ : ในปกติแล้ว ชุดข้าราชการ (สีกาก็) แขนสั้น จะใส่ปฏิบัติราชการตามปกติทั่วไป ส่วนชุดข้าราชการ (สีกาก็) แขนยาวนั้น จะใช้ในโอกาสที่ต้องการความสุภาพ เรียบร้อยที่มากขึ้น เช่น วันรายงานตัว วันประชุมสภา วันรายงานตัว (โอน) ย้าย วันสอบเลื่อนระดับ

4. ในการถ่ายรูปชุดปกติขาวนั้น ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุครั้งแรก สามารถติดแถบแพรแถบสี

ได้หรือไม่?

ตอบ : สามารถติดได้ เพราะแพรแถบสีนั้น คือ แพรแถบเหรียญที่ระลึก ซึ่งเป็นเหรียญที่ออกมาเนื่องในพระราชพิธีสำคัญๆ ต่างๆ ของประเทศไทยเพื่อเป็น ที่ระลึก ซึ่งทุกคนสามารถประดับได้ โดยคนผู้นั้นจะต้องเกิดทันในปีที่มีการจัดพระราชพิธีนั้นๆ

5. แพรแถบสี ทำไมบางคนมี 3 ชั้น และบางคนมี 2 ชั้น

ตอบ : การประดับนั้น จะแตกต่างกันตามปี พ.ศ. ที่เกิด แต่ถ้ามหากจะประดับเหรียญที่ระลึกที่ออกมาก่อนปีที่เกิดก็ไม่เป็นไร ถึงแม้จะผิดหลักแต่ก็เป็นเรื่องเล็กน้อยปกติแล้วจะโดยมองข้าม

ไปไม่มีความผิดอะไร

KM-

เนื่องจากตามร้านมักจะทำแพคเกจที่เป็นแบบสำเร็จรูปมาซึ่งจะไ
มมีทำไว้ คนที่เกิดในช่วงปีหลังๆ
เพราะว่าทำออกมาแล้วสีไม่สวยคนไม่นิยมติดกัน

คณะผู้จัดทำ

1. นายศราวุธ จันทร์ตันท	ปลัด อบต.	หัวหน้าทีมงานเครือข่าย
2. นางพุลศรี วัฒนคณิต	รองปลัด อบต.	ทีมงานเครือข่าย
3. น.ส.กัลยกร วงศ์ขจรเดช	หัวหน้าสำนักปลัด	ทีมงานเครือข่าย
4. นางอิทธิยา คลำเงิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	เลขานุการทีมงานเครือข่าย